

תפארת הצדיקים

מעשה נפלא מאוד מרבינו הגדול והקדוש
הבעש"ט זצוקלה"ה זי"ע.

בעת שנתגלה ונחפרסם בכל העולם. העיר וקדיש אשר משמיה קא נחית. הוא משוש כל דור ודור. מאור הגולה. רבן של כל ישראל. רבינו ישראל בעש"ט זי"ע ועכ"ו. אשר נטע והשריש אמונת והשגחת השי"ת בלב כל אחד ואחד מישראל. מגדול ועד קטן. על ידי תורת אמת שהיה בלבו ובפיו הקדוש. ועל ידי המופתים המוראים והק' אשר פעל ועשה לעין כל. הי' אז איש ת"ח וי"ט מרבים. אשר החזיק רינדע אחת במחוזות האדון הגרף פאטאלקי. ומחמת מלוקת עניו טיבב לשלם הראטעם צ' שנים. והאדון גזר אומר עליו. אשר באם בא תבוא שנה השלישית ולא ישלם לו כל המעות המגיע בשלימות. אז חלילה הפקר יהיה כל בני ציטו לעשות בהם נקמה בכל האפשרות. כידוע דרכם של האדונים הללו בעתים האלו. וילך הפקודה הזאת להאיט הנ"ל מאוד מאוד. והוא וכל בני ציטו צבו חמרוים יומם ולילה באין הפוגות. וכאשר טיכסו עלה ביחד. אז ענתה אשתו ותאמר לבעלה. הלא שמעתי שלא רחוק מגבולנו יש רב גדול וקדוש בישראל נקרא בשמו הקדוש בעש"ט והוא פועל ישועות בקרב הארץ לכל הבאים אליו. ורבים מגדולי וקדושי הדור נוסעים אליו ומסתופפים בללו לל הקודש. ע"כ שמע לעלתי לך ובה אליו ותספר באזניו הקדושים ככל החזיון הזה וכל אשר יאמר לך האיט האלקים הקדוש הזה כן תעשה ותלליח בעזה"י. וימאן האיט ויאטם אזניו לשמוע! לעלת אשתו כי לא הוחזק הבעש"ט בעיניו להיות ביכולתו הק' לפעול ע"י תפלתו הזכה ותורתו הקדושה. דברים גבוהים למעלה מן הטבע. אבל האשה לא שקטה ותחוק בדבריה על אישה הת"ח צדקי ותחמונים. שיחום על עלמו ועל אשתו ובניו לילך להבעש"ט הקדוש שיבקש עליהם רחמים מצעל הרחמים. ובכל אופן לא יפסיד מהליכה זו כלום. ולא הי' ביכולתו לבלי להאזין ולסבול. בכייתה. וילך במר נפשו להבעש"ט. וסיפר לפניו כל יגונו ולערו. ויגזור עליו אומר הבעש"ט ויזוהו שביום א' צבוקר ילך ויטייל ברחוב. ואז כאשר יבוא אליו איש כפרי אינו יהודי ויליע לפניו שיקנה מאתו איזה חפץ יקנה מיד. ולא ישיגח מה הוא החפץ. וגם אם שזה מחירו אם לא. וכשיעשה כן יבוא עוד הפעם לפניו ויזוהו מה לעשות עם החפץ הלו. ויהיה הדברים האלה לשחוק מר בעיניו. ולא היה בדעתו כלל לקיים הניווי מהבעש"ט. אבל כאשר סיפר הדברים לפני צ"צ. ותאללהו אשתו ותגרסהו מציטו להרחוב לקיים דברי איש האלקים. וכן הוכרח לעשות. וראה מיד שנתקיים דברי הבעש"ט שמיד צבואו להשוק בא אליו איש כפרי אחד א"י ויליע לפניו שיקנה מאתו עור שה אחת שאחז בידו. וישאלהו האיט כמה הוא מחירו. והשיבו הכפרי א' זהב. ולהאיט הנ"ל לא היה יותר צדיקו ואעפ"כ מרוב הבהלה לא חשב כלום וסילק מיד א' זהב האחרון שלו להא"י. ולקח ממנו העור כבש הנ"ל. והכפרי נעלם מיד מעיניו :

אז הוא מקוטן אמונתו בהבעש"ט התחרט מאוד על הקניה הגזו. והלך לציטו במר נפש. ולוח על אשתו על שאללה אוהו לקיים דברי הבעש"ט. והראה לה העור ואמר אדרבא ראי מה עלתה לי על ששמעתי לעלתו. ומה אעשה בהעור הזה. וכי לא עוב היה לי אם הייתי קונה עבור הזהב האחרון שלי הזה לחם לפי הטף. ותען אשתו ותאמר לו עד מהי מאנת לענות מפני איש האלקים. הלא ראיית שלא נפל דבר מכל אשר דבר לך. וגם לזה"לך שתבוא עוד הפעם אליו.

תפארת הצדיקים

ע"כ אל תתנפה ביום לרה ועשה כאשר נטויות מפיו הקדוש והשי"ת יעזור לנו והוכרח לעשות כן וזא לפני הבעש"ט ושפך כל שיחו לפניו. ויען הבעש"ט ויאמר לו יפה עשית בני שקנית העור השם. ושמת את אשר אני מטה אהרן. הדע שבנימים האלו בקרב ביום פלוני. יהי יום הולדת הגרואף הכ"ל. ואז יבואו אליו הרבה שרים וגם האנשים אשר יודרו במחוזות שלו להשתלט אמו בלחצים כמנהגם. וכל אחד ואחד מהם יגיש לו מנחה כפי כחו. ע"כ גם אתה תהיה אללו ביום ההוא ותגיש אליו למנחה ולמנחה כיבוד העור הכבש הזה אשר קנית. אך הוזהר לעשות כן לצלי לשנוה מדברי. והאיש הזה לא סבל עוד לשמוע דברי הבעש"ט. אך לא עלר כח להחוכה על זה עם איש האלקים. וירך צמר נפשו לביתו ולוח בקובלנא רבה על אשתו בדבר עתה הלזו. ויבכה שמזורים ויאמר ובי זאת תהיה מנחת כיבוד להגראף הגדול. הלא ביום הזה כל השרים הגדולים משכימים לפתחו ומגישים לו אשכר מטוב מזרים ומפז ומפניגים. וכי לא תהיה בלתי ספק מטרה לחי קנה השרפה שבירי עבדיו עבור מחנתי הצווי' הלזו. וכל השומעים יתנו עדיהן וילדיהן אותו. בהמרה שחקו עליו היהודים. וחלילה על כל עדת היהודים יאל הקדש. אכן אשתו באחת ומי ישיבנה. באמרה הלא הרבה אנשים כמוך נעשה להם נסים ונפלאות גדולות שלא ע"פ הטבע אלל הבעש"ט הקדוש ע"י עלוה ותפילתו הקדושה. וע"כ במופלא ממך אל תחקור ובמחוסה ממך אל תדרוש ועליך רק לעשות את ליווי הק' וחזק ואמץ לבך באמונת הנדיקים שלוחי השי"ת לטובה. אל תירא ואל תחת כי בלתי שום ספק יודע הבעש"ט מה שעושה ובעזרי' תראה נפלאות :

י"ד כאשר בא יום הולדת הגראף הכ"ל התגברה עליו אשתי בהתאמנות בטחונה בהשי"ת. וכאשר לא היה עוד ביכולתו להבול את בכיותיה ותחטוניה אז כמבובל ונדחף מזיתו הובילו אותו רגליו אל ארמון של הגראף אשר היה אז מלא משרים ואדונים שבאו לשמוח אמו ולהוביל שי אליו ביום שמחת לבו. והוא כמו נד נלב נשאר עומד נדבק אל דלת הארמון במפח נפש. ומלחמה עומה התלקחה אז ברעיוניו. שאוי לו' אם ילך בחזרה לביתו. אבל אזי לו ביותר אם ישאר פה וימכור המתנה הנכבדה הלז להגראף שבטח לא יזכה עוד לראות פני התבל. וכאשר עמד כך משתומם כשעה חדא והסכים לילך לביתו בחזרה שלא יהיה חלילה בכלל המאבד עלמו לדעת. והתחיל לישא את רגליו משם. אבל בהוך כך נפתחה הדלת מאחד המשרתים וכשראה אותו לעק עליו. יהודי מה לך צכאן אפשר ליתן השורה להגראף זאת כנהוג. והוא כאיש נבהל ונדחף העומד ומרת בין החיים ומר המת. פשט העני את ידו הכהה ועור השם צתונו. והמשרת שמה על זה כמולא שלל רב. כי יהיה לו צמה לנקוס ביהודים. וחטף את העור מאתו במהרה ויבוא לתוך הארמון פנימה. וימכר להושיטו להגראף לפני כל עיני עמים והשרים. ויאמר זאת היא תשורה מהיהודי היושב אללך בהארנדא אשר הביא לך ארוני ליום הולדתך. ויכלס הגראף י"לו לסגור את היהודי בחדר מיוחד עד שיחקרו בהדבר היטיב. כי השתומם מאז. המהזה הלז. ויאמר לפני השרים. היתכן לאמר שהאיש הלז ירהיב נפשו עו. העיז נפשו לבנות פני איש גדול כמוני בדבר מצוה כזה על ראש שמחתי. וכי לא ידע שאחת דתו להמית. והי"כן שימכור עלמו למיתה. אין זה כי אם בודאי יש איזה דבר חידוש נפלא בהעור הזה. ויהצודר הסר בחדר מיוחד ויתבונן היטיב ויחפש במראה המר אשר על העור. וירא כי כולי אומר כבוד לו. שבהמזר עלמו נעשו הצלח מלתלים ונקלטו בו אזהות כמו וכס הבין

ושם משפחתו והשנה והיום שזולד בו הכל צאר היטיב. וישתומם על המחזק הנפלאה הזו מאוד. וחרי לבנו נחמלאו גיל וחזוה. ויבוא בחזרה לחדר האנשים הקרואים. וילך משולחן לשולחן להראות לכל השרים המראה היקרה הזאת שיטפטו בשכלם מאין נעשה כזאת אם ע"י איזה בעל מלאכה נפלא. או הוא מטבע החולדה. ויענו כולם פה אחת ויאמרו שאם יתקבצו כל הצעלי מלאכות שבעולם אי אפשר להם לעשות דבר זה בדרך נפלא כזאת. ואין זאת רק מן השמים. וידרשו השרים מאת הגראף מאין בא לו זאת. ויאמר להם איש יהודי אחד הדך דגבולו הביא לו להשורה ליום הטוב. ויבקשו השרים מאתו שיגיה לקרא אותו לפניהם. וכן עשה ופתחו אותו ממס'רו ויליגוהו לפניהם וישאלוהו היכן לקח את העור הזה. והוא כאשר חשב שאכן סר לו מר המות ר"ל. נפל לפניהם ארצה ויהפך לפניהם כל המעשה מהחל ועד כלה בצביה עזומה. אבל לחנם היה בכיתו ופחדו. כי הגראף וכל השרים כולם כאחת ענו ואמרו לו אל תירא ואל חתה בראך לשלום. ויראו לו במחזה הנפלאה הזו וישמחו מאוד. ויתנו רב תודוה להשי"ת אשר שם מפעלות כאלו והיה קידוש השם ית"ש. ויגזרו לומר הגראף והשרים אשר אתו. אבר מזה העור יעשה כובע נאה. ובכל שנה ביום הולדת הגראף יגוף אותו הגראף על ראשו לכבוד ולתפארת ולהיהודי הזה שכיבדוה בהמתנה היקרה הזאת יעניקוהו השר בכל יום הכל במתנות רבות כיד המלך. וגם מיד העניקו לו הגראף והשרים מתנות רבות מקסף וזהב הרבה. ומחל לו בעד השנים שחייב לו עבור הראנדע וישלחו אותו לביתו בהנחה גדולה ויעשר האיש. ואלו הבין האיש הזה את פרשם גדולה וקדושת רבינו נור ישראל וקדושו מרן בעש"ט ז"ל. אשר הרבה מגאוני גדולי הדור הרכינו אליו את ראשם ולקחו לקח מפיו הקדוש בתורה ויראה ודבריו הקדושים היו כפטיש יפולן סלע מתחלק להרבה לאלוים בכל תפלות ישראל בכל דור ודור. עד דייתי משיחא לדיקא צ"ח:

אמר המאסף מי לנו גדול מזקני הגאון הגדול קדוש אלקים רשכבה"ג קקש ת ס"ר בא"ד טרגריות זלללה הי"ע צעהמ"ח שו"ת באיר גריבים האבד"ק לעמבורג והגליל ואח"כ באוסטריה והגליל ושם חלקת מחוקק כפון. וכהב בספרו הקדוש "בוד יבין ונועז" פרק צ' וזה"ק וכאשר הזכירו אותי לזה מורי הגדולים צתורה ובהסידות ובתוכס ידידי הרב החסיד מופת הדור מוהר"ר ישראל בעש"ט זללה"ה. כוונה רגויה בלימוד לשמה לרבה א"ע בקדושה וטהרה עם האותיות בכת ופועל בדיבור ובמחשבה לקבר חלק מנר"ג ח"י בקדושת נר מלוח ותורה אור. אלהיות המחכימות ומשפיעים שפע אורות וחיות אמתיות נלחיות. וכשזכה להבין ולהתדבק בהאזהות הקדושים יוכל להבין מתוך האותיות ממש אפילו עתידות. ולכן נקראת התורה מאירת עינים שמאירה עיני המתדבק בה בקדושה וטהרה. כמו האלהיות של אורים ותומים. ומילדותי מיום שהכרתי בדציקות האהבה עם מורי הרב מוהר"ר ישראל הלל"ה ה"ל. ודעתי נאמנה בזה היו הנכונותי בקדושה וטהרה ברוב חבירות ופרישות וחכמות. לדיק באמונתו יחי'. דמכמרין גלן ליה. כבוד ה' הסהר דבר. עכלס"ק. העתקתי כל דבלי זקני הקדוש הג"ל מחמת הספרו הקדוש הג"ל אינו מנוי ביד כל. יראו יברים וישמחו. ומה שאעשה. באות והמופת הלו ע"י רבינו הקדוש בעש"ט ז"ע בעור שה דוקא ג"ל העשיר הכחב והמאסף לרמו ע"פ מ"ש בזמר למונט"ק בחרו אדיר איוס וטרא פדה וגו' לארך עיד גזוים, ויולדק גם כן ע"פ דרך האמת. כמ"ש זקני הגאון הקדוש רבי ר' יונתן

תפארת הצדיקים

ינתן אייבנין זי"ע צריש סה"ק „יערות דבש" עיי"ש נעימות דצריו הקדושים והבן
 כי קלרתי :

שמעתי צשס הרב הקדוש ומורא הבעש"ט ז"ל שהקשה הלא כמה פעמים
 הזהירו חז"ל על לשון הרע. והיאך חז"ל בעלמס אמרו דפרק גס
 פצוע רובס בגול. וכולס באבק לה"ר. ופירש הוא ז"ל שהגמרא מלמדת זכות על
 ישראל. ואומרת רבש"ע עד מתי לא תרחס על ישראל להוציא אוהס מגלות המר
 שכבר נשתקעו צבן הקל"י. ויש להס מסכים גדולים ומניעות גדולות. וכל מה
 שפארך הגלות יפלו ח"ו יותר בצומאה. לכן מהר לגאלנו. [סה"ק מולדות אהרן
 מהמגיד הקדוש ר' אהרן זקוקלה"ה מויטאמיר פ' שמות]:

ג' מעשיות יקרות ונפלאות מאוד מכ"ק הרב הקדוש
 והנורא רבי ר' ישראל מרוזין זצוק"ל עם הגאון
 הקדוש רשכבה"ג בעל סה"ק „אוהב ישראל" הוא
 הרבי מאפמא זצ"ל זי"ע. שסיפרס הרב החסיד המפור'
 ר' יחיאל ז"ל מווארשא לפני קדושת הרב הקדוש
 המפורסם רבי ר' אלעזר זצוק"ל מקאזניץ זי"ע.

בימי בחרותו של רבינו הק' הג"ל מרוזין. צעת שהתחיל לנהל עדה קדשו על
 מצועי התורה והיראה. קרה מקרה נורא רועשת הלצ. שבא לפני אחד
 מן העדה וסיפר על השולחן. איך שבא כעת מעיר מעזבון. ושמע מהגאון שבא
 קדישא הרבי משס בעל סה"ק „אוהב ישראל" הג"ל שאמר על השולחן לפני רביס.
 על הרבי מרוזין שהוא „בוטה" ח"ו וכאשר ידוע שבצית כרותה ללשון שנתקבל
 הפילו בגדולי דור חלילה. ע"כ נעשה הרבי מרוזין הג"ל בהקפדה. ואמר בזה"ל
 המעצבוער רולה להקיט אותנו. אנחנו אינסי יראים ממנו. כי מן מלכות בית דוד
 אנחנו. ושום איש לא יוכל ליגע בנו. וכשנשמע הדבר בין החסידים ואנשי מעשה
 כהעלבו אל לבס מאוד. כנפול עליהס פחד ומורא עלה על ראשס שלא ילמח מזה
 הלילה מחלוקת ופירוד בין רבס הקדוש לבין המעצבוער שהיה הגאון והסבא
 קדישא מהדור ההוא. וכמה קשה המחלוקת. ומה גב' די בני קדושי עליון הללו.
 שיוכל הדבר חלילה לנגוע לרעה בכל בית ישראל כידוע. אך נחמה שהחוממו מאוד
 על כל הענין בכללו. דהיהתן שהמעצבוער ידבר דברים זרים כאלו על רבס
 המפורסם לאיש אלקיס. ובפרט שידוע ומפורסם שהמעצבוער ההשיב את הרזונער
 למאה וחלק לו כבוד גדול תמיד. אכן גם זאת לא היה יאות צעיניהס לומר
 שהי"ש הזה יבדה מלבו דבר זר וקשה כואת ולהעיו פניו לדבר לפני רבס הקדוש
 כמלאך אלקיס. וע"כ טיכסו עלה ציניהס מה לעשות לבוא לידי פשר דבר ולהשביח
 מהס המחלוקת וגבורת הלה"ר. שאחז"ל גדול לה"ר [ערכין ט"ז ע"א עיי"ש] והאיר
 השי"ת את עיניהס בעלה נכונה שהלכו לאמו הזקנה הרבנית הלדיקת ז"ל. וספרו
 להי"ש ר' המאורע. והגיעו לפניו שאין לזה עלה אחרת. רק שתלזה על בנה הוא
 רבס הקדוש בגזירה כיבוד שיכע למעצבון לההרחות פניס עם המעצבוער. ובה
 צוהיסי שיושבת ריב ומדון מהס ומכל בית ישראל. כדרך הלמידי חכמים שמרביס
 בלוג בעולם. וכן עשהה כאשר בא אללה לדרוש בשלומה נורה עליו מיד בגזירת
 כיבוד שיכע היכה למעצבון. כי הוא דבר הנוגע לכללוג ישראל. והרה"ה הנס שרנונו
 היה

היה רחוק מזה. אך הוכרח למלאות רצון אמו הליקת. וכן עשה וזהו מיד לרפוא את המרכבה וגם להאיש הנ"ל לזה להושיבו במרכבתו אהו ציחד. ונסע בלילה כמה מהאנשים שלו עירה מעוזו. וכאשר בא שני פרסאות רחוק מהעיר שלח רץ מיוחד להרה"ק אהב ישראל להודיעהו מביאתו לשלום. וכאשר שמע מזה האהב ישראל נתמלא שמחה וגיל ומיד נסע לקראתו עם כל בני הקדושים בצירוף ככדי העיר וגדוליה ביאות למרן הקדוש מרוזין וכאשר באו זה לקראת זה והתראו פנים ביהדי הדדי נהרבה השמחה בניהם לאין שיעור. ומיד ישבו שניהם יחד במרכבה אחת. ונכסו ישר העירה להיכל קדשו של המעוזווער. ומיד לזה לפסין סעודה גדולה עבור הרזונער ואנשיו בהכנה רבה כראות :

ובאשר ישבו הקדושים הללו על הסעודה. הביט הרזונער על המעוזווער היאך שאוכל מעט מעט מזעיר. והשתומם על הדבר כי ידע שדרטו בקודש נחמנו ככל האנשים. וישאלהו בזה הלשון. למה ימעט קדושתו באכילתו כל כך. הלא ידוע שבאכילתו מקריב קרבנות להש"ת. וכל לעיבה ולעיסה שלו נחשב לקרבן קדוש בפני עלמו. וא"כ למה יפחות מהקרבנות והפסד גדול הוא. ויענהו המעוזווער בזה"ל. הנה ש"ק הוא יורח קבוע הבא אחת לכל שבוע [כמו שמוכת [חולין קי"א ע"א] ששבת נקרא אורח ש"ל מי עדיפא לן מינה דכתיב וקראת וכו' עיי"ש וק"ל. המאסף]. ומכבדים אותו בעונג מאכל ומשתה כידוע. אכן לגבי יו"ט שבא רק אחיה פעמים בשנה. מיקרי השבת בעל הבית. ויו"ט מכוונה בשם יורח כמובן. ופעמים שבא האורח להבצה"ב היינו נשחל יו"ט בשבת קודש. או מכבד הבצה"ב לאורח בהוספה. אחיה מאכל או משקה מיוחד לכבודו כידוע. אכן לפעמים בא אורח גדול להבצה"ב. אשר עוד גדול הכבוד מהבצה"ב עלמו. וזהו נשחל יו"ט פ"פ בשבת. או בנה יכבדו להאורח הגדול הזה. אם בהוספת עוד אחיה מיני מאכל ומשקה. לבלום יחשב זאת לכבוד לערך גדולת וקדושת מעלת האורח הגדול והקדוש הזה. וע"כ אין לו להשבת הבצה"ב כמה לכבדו רק בזה שיבטל עלמו לגמרי מפני האורח. והיינו הגם שדרטו לאכול ולשתות כמה מיני מאכל ומשקה. אף על פי כן מפני שדרך האורח שלא לאכול כלום. גם הוא הבצה"ב אינו אוכל כלום לכבודו. והחסידים מרוזין כששמעו דברים קדושים הללו יולאים מפה קדוש המעוזווער שמחשב להרו נער כ"כ ואומר שטוד גדול הוא ממנו. ולמרות שהוא זקן ושבע ימים. והרזונער עוהו לעיר לימים אעפ"כ אינו אוכל בשביל כבוד הרזונער שהיה דרכו בקודש לאכול רק מעט מזעיר. לכן עוד גדל עליהם התימה והפליאה דהיאך יוכל היות שדבר דברים קב"ש על רבם. אולם גם זה היה רחוק מהם לחשוב שהאיש הנ"ל יבדה דבר שקר כנ"ל. וע"כ נשאר הדבר עוד סתום. ויחכו בכליו ויניחם לפת מלוא פשר הדבר :

והנה הסעודה הנ"ל היתה צלילה. ואחרי גמרה נסע הרזונער לאכסניא נכבדה שהוכן עבורו. אלל גביר העיר ע"פ ליווי של המעוזווער. ונסעו עמו ללוותו בניו הקדושים של המעוזווער הרב הקדוש ר' יצחק באיר זנוק"ל והשאר. וכאשר באו לשם שאל הרה"ק רי"מ הנ"ל את הרזונער. באחיה זמן יתפלל כבוד קדושתו למחר הפילה שחרית. כדי שידעו מתי יבינו עבודו סעודה הבוקר. והשיב לו קדוש ישראל הרזונער אספר לכם מעשה אחת והטו אזניכם לשמוע. פעם אחת הי' ילד אחד גדול ונורא אשר עלה על דעתו לחקור בהמשפטים הנעשים על ידי שופטי מדינתו. אם המה בלדק. וחקר ומלא שאינם ע"פ הבלק והיושר כפי רצונו. והתירשב עלמו שלא לעזוב עוד הדיי והמשפט על שום אדם. רק הוא בכבודו ובעלמו יהיה

יהיה שופט כל הארץ וכן עשה. אכן כיון שנעשה מוטריד כל הימים והלילות במשפט המדינה כי רבים המה. לא היה לו פנאי לנהוג העכסוסי מלוכה ושאר תיקוני המדינה כמוצן. וזאלו אליו השרים היושבים ראשונה במלכות והגיעו לפניו. איך שעניני ותיקוני המדינה נעשים מקולקלים עבור טרדתו. והמלך כשראה. שהנדק אחס. אך דבר המלך אין להשיב ולא יאות לבטל הדבר מכל וכל. ולהניח ממנו טורח המשפטים בצ"א. ע"כ עשה שכל דבר הקשה יציאון אליו והוא יוליח דינם לאור בשעה אחת מידי יום ביומו. וליתר המשפטים בחר אנשי חיל ואמת שגאי בלע שהם ישפטו כמקדם. ולזה עשה שעה קבועה מידי יום ביומו. ותיקן דכאשר יוגמר השעה הלזו. אז אפילו רגע אחת אחריה לא יקבל עוד עליו לשמוע שום דבר ריב ומלה אפילו דבר נמוך למאוד. כי באם לא יוקלע הדבר על הרגע אז לא יהיה שיטור וגבול ויעמום בטירדה כמוצן. ואירע הדבר שבא לפני המלך אדם גדול מהשרים הרואים את פניו תמיד וצירו מכתב בקשה הנקרא [בלע"א פראשעני]. אך כבר איחר המועד שהיה רגע אחת לאחר השעה הקבועה הנ"ל ולא קבלו המלך באמרו. הגם שאתה חשוב צעירי למאוד אך חוקה חקקתי וגזירה גזרתי ואי אפשר לעבור עליה. והשיב השר הגדול הלזו. נשכיל צעיקר הדבר למה חקק כן אדוני המלך. הוא רק כדי שיהיה פנאי לו להביט אל עיני המדינה ולחקן לרכי' וצדקי'. הנה ידוע להוי לאדוני המלך שבמכתב בקשה שלי הלזו נמלאו הרבה ענות ישרות וטובות צעירי תיקון המדינה ומן הנכון שישים המלך עיניו עליהם להסכים וליתן חתימתו. וכאשר שמע המלך דבריו הנכונים קבלו. והביט בו וראה שבדבריו כן הוא. נתן לו תשואות חן על זה. על שצודד בעד הכלל. ונתן לו את דברו הטוב שאותו יקבל בכל עת שיבוח. כיון שאינו בא אליו בעד עצמו. רק בעד כללות המדינה. וכן הענין אלני. אחס שואלים אותי מתי אחפלה. הלא חכז"ל הקדושים תיקנו שעה קבועה להחפלה לפני השי"ת. והוא מפני תיקון המדינה. כי באם לא תהיה שעה קבועה יאמר האדם אוכל קמעה ואשתה קמעה או אסחור צמו"מ מקודם וכו' וגמלא שיעבור הק"ש והתפלה וכדומה. אולם לאנשים כמוני שכל יגיעתם הוא רק מפני תיקון העולם ועיני הכללות אין להפילתם שעה קבועה ונתקבלה בכל שעה לפני המלך מלכי המלכים הקב"ה (*):

והנה

אמר המאסף. כמוצן יש בהמשל כודות גדולות מאוד כידוע ומפורסם שדברי רבינו הקדוש שקולים כל מלה ומלה במאזני זהב אך אין לנו לחקור בנכתרות דעל זה וכיוצא בה נאמר החקר חלקי המלא. אכן מ"מ ילא לן הדבר בפשיטות מדברי רבינו שגריכים להזהר בתפלה בזמנה. ויולא מן הכלל רק רבינו הקדוש הנ"ל וכיוצא בו שהרבה מן נאוטי הדור וקדושי עליון הרכינו את ראשם אליו וכל הגה שילא מפיו הקדוש. קדוש יאמר לו כידוע. וזהו סר תלונת אנשים על כמה מזריקי הדור שמתפללים אחר זמן התפלה. דכיון דחזינו דכל חפלא וישעם הוא רק להרבות כ"ש בעולם. א"כ צודאי מה שמאחרים הוא על צחי' הנ"ל על רבינו הקדוש מרווין. דלמה לנו לחשדם שיעשו דבר כנגד השו"ע הקדוש. בדבר שאין מגיע להם שום ריוח ושכר מזה והרי חזינו שמוסרים את נפשם אפילו על דקדוק קל מדברי סופרים ורבותינו בעלי השו"ע זללה"ה. א"י כמו שאמרנו. ואדרבא כל המהרהר אחרים כאילו מהרהר אחרי השכינה ועובר על דברי חז"ל [ר"ה כ"ה ע"ב] שקל הכחוב ג' קלי עולם בשלשה חמורי עולם לומר לך ירובעל צדורו כמשה

והנה צדוקר למחרתו לאחר גמר תפלתו הקדושה כסע הרוזנער שוב פ"ש להיכל קדוש של המעוזבזער לסעוד שס. ובסוף הסעודה שאל לו הרוזנער מפני

צדורו וכו' ללמדך שאפילו קל שבקלים ונתמנה פרנס על הליצור הרי הוא כאציר שבאצירים וכו'. עיי"ש באורך. והרי התגא הקדוש ר"ג שפני' הנראה בגמ' [ברכות כ"ה ע"א] הכניע עצמו בגדלות הסודה לפני התגא הקדוש ר"י עיי"ש ביהודה גר עמוני שבה לפניהם. ואע"פ כן הלך רבי יושע אללו במקלו ובתרמילו צוהכ"פ שחל לפי חשבונו. וזה מפני שכך גזר ר"ג שהיה פרנס הדור. ואיחא בספרים אשל הגדול שגדלוהו מן השמים. ואחז"ל [ברכות כ"ה ע"א] אפילו ריש גרנאה מן שמיא מנו ליה עיי"ש. ועי' באגרת צדוק בסוף הספר הקדוש, טעם אלימלך" שבטוח אנכי שמי שילמדוהו מהחל ועד כלה אז בודאי ישים מחכום לפיו מלדבר או להרהר על לדיקי הדור. ולבבו יבין ושכ ורפא לו. ועי' בספר הקדוש, רהיסי לילה" מאת שר ההורה הגאון הקדוש רבינו צדוק הברון זוקללה"ה ז"ע מלובלין שכתב שם [צקו' ד"ח כ"י י'] שחלם לו בחלומו הקדוש שהיה ענף ממדרגת הנבואה כמבואר בספרו הקדוש, לדיקת הדיק"ו כמ"פ שך הוא ענין חלומות הדיקים שאף שי"ן. מ"מ והנה ה' נלץ עליו עיי"ש. [ואף שכתוב זאת ביעקב אע"ה. מ"מ הלא כתב הרמב"ן הקדוש ז"ע כמה פעמים. דכל מעשה אבות הקדושים שנכתבו היה הכל סימן לבנים. ואפשר שמפני זה אמרו חז"ל [תדב"ר ר"פ כ"ה] כל או"א מישראל הייב לומר מתי יגיעו מעשי למעשי אברהם ילחק ויעקב כו' עיי"ש. ואמר בלשון "חייב" משום שהוא חייב מוטל על כל האדם ללפות לזה. ריזן דכל עיקר שנכתב מעשי אבות צדוק"ק הוא בשביל הבנים כהנ"ל ברמב"ן וד"ל]. וכהנ שם רבינו מוהר"ל ז"ל ה"כ שחלם לו על מה שמתפללין נוסח האר"י ז"ל מטעם דיש לנו להתפלל בטובה שמתפללין בו. אותן שהשי"י חפץ לשמוע בתפלתן וכמו ש"ג תפלת ישראל רלונו. ומאחר שרלונו יתברך וכו' עיי"ש נעימות רברוי הקדושים כי הם קילורין לעינים. הכלל היוצא מזה שאין להרהר כלל אחר מעשה הדיקים שבכל דור ודור. ולא לנו להריקה להבחין בין לדיק זה לזה. דטולס לדיקים וישרים וכולם הקים ה' עלינו לרועים נאמנים. ובטוה"ר נעשה זאת העון פלילי להיתר בין כמה אנשים, שזה יגדיל את רבו שלו עד לשמים גבהו וישפיל את רבו של חבירו. וכבר רוח על זה הגאון הקדוש רשכבה"ג בעל חדושי הרי"מ באגרתו הקדושה המובא בס' רמ"ז עיי"ש. ובאמת אנכי הדל צאלפי לא אוכל להבין מעולם על מה ולמה קגדל ותלמח השערוריה הזאת בישראל. ומי האיש אשר אין לו כלל נוח בצדקדו להבין כי למן העת אשר שלח השי"ת מן שמיא העיר וקדיש רבינו הבע"ש"י זוקללה"ה להמשיך לבות ישראל לאביהם שבשמים בדרך הקדוש הזה. והגאונים הקדושים שצדורו זללה"ה הרכינו אליו את ראשם והסכימו לדבר הקדוש הזה שהראשנים שבישראל ימשיכו עדה לי"ש ולתורה. הלא אי אפשר כלל שיהי' לדיק אחד צדור ויכהיג הדרך הזה. וכי אפשר שכל העולם יסעו ויסתופפו כלל לדיק וקדוש אחד. ובהכרח שיהיו לדיקים הרבה צדור וכל אחד מהם יסתופף תחת לנו. כל החיים. האנשים השייכים לשורשו. וכמו שכתב רבינו צדוק הברון זוק"ל ה"כ בספרו הקדוש, לדיקת הדיק"ו [סימן פ"ו] כל מה שהוא מקיני האדם וכל אשר לו הכל הוא משורש נפש וכו' ומה שקמוי לו הוא ששורש חיותם ממנו וכו' עיי"ש. וע"כ כל השורש מדרך הקדוש הזה הוא כאלו שורש מן החיים. כמו

מפני מה אמר עלי כ"ק דברי זלזול הנ"ל. והמשמעות בשמעו זאת נתלהב מאוד. והשיב חלילה וחס אכתנו אינם יודעים כלום מדבר האב. וכל המאזנים על השולחן הקדוש

שאלו רואים צעוה"ר שכל שהלכו בדרך הזה ושזו פירש ממנו עשו כליון צדק ישראל הן בעלמם והן בצנייהם אחריהם עד שלא רכזו צתהלוכותיהם ובמנהגיהם לזרע ישראל. מזה אנו רואים להדיא משום שפירשו מן השורש החיים נעשו לרשעים שגם בחייהם נקראים מתים כמו"ש [צרכות י"ח ע"ב] היינו שמת מהם כל היהדות והאנושיות. כי מי שאין מגמתו רק לדשן עלמותיו ולמלא כריסו מעדנים וכדומה. אין זה כי אם מעשה בהמה. שגם היא עוסקת תמיד רק בזה. וזהו שאיפה בסה"ק שמלת בהמה טטריקון בערתי הקודש בן הציית, שהאדם נצרא לסיזת גופו בית ומשכן להקדושה. כידוע דברי רבינו האלשיך הקדוש זללה"ה על מאה"כ ושכנתי בתוכם ולכן לא נאמר „בתוכו“ שזרה על המשכן רק „בתוכם“ להורות שהשי"ת שוכן בחוף כל אחד ואחד מישראל. ואיפה במדרש [תנחומא חקת אות ו'] ויחכם מכל „האדם“ מאדם הראשון וכו' ויקרא האדם שמות לכל „הבהמה“ וגו'. אמר לו ואתה מה שמך. א"ל אדם ולמה שנצראתי מן האדמה וכו'. והקשה אדוני אבי מו"ר הרב הגאון החסיד ועניו ר' ברוך זאב זנוקללה"ה הלא כל הצדוקים נצראו מן האדמה. רק הענין הוא שלו נאה שם זה „האדם“ משום שמכיר עלמו שנצרא מן האדמה. ואין לו שום כח וחיות בלי השי"ת. ורק הוא עפר ואדמה בעלמא „יכודו מעפר וכופו לעפר“ אבל שאר הצדוקים הגם שהם ג"כ מן האדמה מ"מ אינם מכירים עלמם בזה עיי"ש בצסה"ק „קול הרמ"ז“ באורך. ואין כמ"ל. ולכן שפיר אחז"ל. רשעים בחייהם קרוים מתים, שמת ונסתלקה ממנו הקדושה והכח „האדם“ שבו מת ובעל מן העולם ונשאר בו רק כח הבהמה בלבד. וזהו שאחז"ל [יבמות ס"א ע"א] אתם קרויין „האדם“ והיינו משום דכתיב בקרא „האדם אתם“ משמע אתם „אתם“ מכירין בעלמכם שנצראתם מן האדמה אז אתם קרויין „האדם“ היינו בשם העלם. ושפיר חילק ר"ת ז"ל בתום"ש שם שמלת „האדם“ יכול להורות גם על שאר הנצראים. דמלת „האדם“ אינו שם העלם רק הוראתו שנצרא מן האדמה וזהו יכול לכלול כל הנצראים. אבל כאן כתיב „האדם אתם“ דמשמעו שאתם נקראים בשם העלם „האדם“ שפיר חילקו חז"ל כנ"ל. שבישראל נשלים קומת אדם רמ"ח אברים ושם"ה גידים נגד רמ"ח מ"ע ושם"ה מל"ה שכל אבר אומר עשה בי מלוח כמ"ש [תנחומא תל"א] וזה „האדם“ אדמה לעליון. וביותר י"ל דכיון דר"ש דדריש לה הדרש הזה דרק קברי ישראל מטמאין באוהל. מדכתיב „האדם“ כי ימות באוהל. א"כ נסמך ג"כ על הדרש שדרשו מזה הפסוק [צרכות ס"ג ע"ב] שאין דברי תורה מתקיימין אלא במי שממית עלמו עליה שנא' ואתה התורה „האדם“ וגו'. וזהו שדרשו חז"ל אשר יעשה אותם „האדם“ וחי בהם שאפילו עכ"פ שעוסק בתורה בו' מלות ידיהו הרי ככה"ג. היינו משום דכתיב „האדם“ פי' שאפילו יעשה אותם מי שנכלל במלת „האדם“ גדול בצחינתו כמו „החיי“ המיוחד שבהם היינו שבישראל. והענין הוא דידוע בצרכות [י"ח שם] שהלדיקים קרוים „חיים“ גם אפילו לאחר מותם וממילא „החיי“ הגדול שבישראל הוא הכה"ג דהוא הלדיק הדור ותורה יבקשו מפיהו. שזו ראיתי צד"ק ז"ל בצספר יחזקאל [סימן ל"ד] מה שפי' בהאי קרא יאהו לאני לאן מרעיתי אדם אתם אני אלקכם" וגו' וזלה"ק כשתהי' לאן מרעיתי. וזהו א"תם דעה צינה והשכל, אז תקראו „האדם“ לא לאן ובהמה פי' כשיתפתה

הקדוש השתוממו מאוד. ולפליאה עמומה היה צעיקהם מי הוא ולחיה הוא אשר מלאו לנו לדבר רכילות שחר כזאת ולעשות ח"ו ההרחקות בין הצדיקים הקדושים הללו

האדם לתארת העולם. הנה הוא „בהמה“ ולא אדם. כי בגשמיות ישתקף האדם עם הבהמה. הוא וחמורו אוכלין באכזר אחד. אבל כשיגיענו המוצא אשר יעדנו האל יתברך ומלאה הארץ דעה את השם. ושאר הענינים הטובים והיעודים לאהוב את ה' ולעבדו בלבב שלם ונתעסק במושכלות. אז נקרא „אדם“ שיהא ניכר בנו חלק האנושי ונהי' נבדלים מן הבהמה ומן האדם הדומים לה עכ"ל הקדוש. ושמתהי מאוד שזהו יסוד מוסד לדבריו הנ"ל. ויש לפרש בענין זה מה שאמרו"ל [כונה ה' ע"א] אדם נוצרקין אפר דם מרה עיי"ש. והיינו שאם האיש מחשב עלמו שהוא עפר ואפר בעלמא שנברא מן העפר כנ"ל. והוא ממארי דחושבנא על ידי זה. שאם ימסור נפשו וחסקו לתארת עשה"ז שיהא בו ריבוי הבשר „ודם“ אז „מרה“ תהי' באחרונה. אז אם בחשבון זה ילך הוא ראוי שיקרא בשם „אדם“. וכענין זה פי' שם זקני המהרש"א ז"ל מ"ש שם בשר נט' בושא ברוחה רמה עיי"ש. וזהו יש לומר לדרכנו ביאור הגמרא [חולין ה' ע"א] אדם ובהמה משיע ה' אר"י א"ר אלו בני אדם שהם ערומים צדעת כאדה"ר ומשימין עלמן כבהמה וכו' עיי"ש. ופירש רש"י ז"ל דכאי רוח. והיינו שהם ערומים צדעת להבין שהם „אדם“ שנבראו מן האדמה. ושהם כולם אפר דם מרה כמו אדה"ר שהוא צודאי היה לו הכרה הזאת שהיה יור כפיו של השי"ת. ואמרו"ל [סנהדרין ל"ח ע"א] שהולבר עפרו מכל העולם עיי"ש. ואף על פי כן משימין עלמן מרוב ענותנותן כ„בהמה“. היינו כאילו לא הבינו זאת. כמו שהבהמה אינה מבינה. ועיי"ז מסתירים לדקתם מצנ"א, להם מושיע ה' שיוכלו לילך בנתיב הקדוש הזה אשר חלבו להם. כמו שראינו צעינינו בדור הזה את כבוד קדושת אמו"ר הגאון החסיד ועניו ר' מרדכי זאב זנוק"ל זי"ע שהיה חריף וזקי בצבלי ירושלמי ספרא והוספתא וכוליה תלמודא ובכל המדרשים וזוה"ק וספרי קבלה. והיה קדוש ה' ובעל מופת אשר הועיל בתפלתו הזכה לרבים. והעמיד תלמידים רבים מופלגי תורה וגזע קדוש היה מחלבתו דור אחר דור מנאזני וקדושי ארץ. עד שכמעט היה השלשלת היחוס הגדול שבארץ פולין, כמו שאמר רבינו הקדוש רבי ר' בונה זי"ע מפרשיסחא על אביו הוא זקני הרב הלדיק המקובל ה' שלמה גבריאל זנוק"ל מפיעטרקוב צבואו אליו בפעם הראשון. תדעו שהארץ הזה הוא המיוחס הגדול שבארץ פולין. וזהו לבנו הרב הקדוש האלקי ר' אברהם משה זי"ע להתרועע אהו שהיה ג"כ אז רך בשנים כמוהו. ולאח"כ כשהתחופף בלל כ"ק אדמו"ר הגה"ק רמ"י זנוק"ל זי"ע מאיזנא, אמר עליו שהיחוס מתחופף ומופיע על פניו. ומ"מ כ"ק אמו"ר לא החזיק מעולם טיבותא לנפשיה ושייף עייל ושייף נפיק וגרים באורייתא תדירא. ופעל כ"כ צחורו וענותנותו עד שהיה אב"ד בעיר קאלביעל יותר מעשרים שנים. ולא ידעו כולם למקטנם ועד גדלם אצילו שמן מיניה מיחומו ומגדולתו בגולה ונסתר. רק מקדושתו נתגלה טפה ונתחכסה טפחיים. מחמת שבאו אליו יתפלל עליהם על דרכיהם כפי ההודמן וראו שכל היולא מפיו הקדוש יעשה. אבל גם זאת לא נחודע רק שמן מניה. כי פעל בשמים שלא ליהנות כלום מעשה"ז. הי חסיד הי עניו אוי לי בזכרי את עסקו צחורה ותפלה. ומיום שנתבקש בישיבה של מעלה שנת [הסרג"ג ח' מרחשוון] המו מעי בזכרי איתו. והלאהי שזכורו תעמוד לי שאזכה לעסוק בצורה ומזאת שאהיה ראוי עכ"פ להיות נקרא

תפארת הצדיקים

הללו. ובפרט אחרי שהמעצבזוער מחשיב את הרזוננער כ"כ. וגם בראויהם את נודל התפלחוהו על זה. וכאשר הביטו המעובים על כל הנמלאים שם. הכיר זקן אחד חשוב מהם את הבעל הרבילות ה"ל שבחיזה שבוטות מקודם היה צפה. וראה בפניו איך שאיזל ממנו סומקא וצא חורא. והבין הזקן שהוא הוא הבעל מעשה וממנו ילא הקלף. ע"כ הלך אללו מהשולחן ולקחהו לחדר מיוחד ותקרהו על זה ולא כיחד לו והודה. אך הוא באחת שאמת נכון הדבר. ונתן אזה לזה שאנשים ספרו לפני המעצבזוער אז. שמונה לאנשיו שיקראוהו ר' ישראל בעל השם בשם קדשו של רבינו הקדוש הבע"ש"מ. וע"ז השיב המעצבזוער למה לכם לדבר משוטה הזה. וכאשר שמע הזקן דברים הללו, הזכיר עלמו מיד כל הנעשה אז ושחק מזה מאוד וצא מיד בחורה להשולחן וביקש רשות מהרבינים הקדושים לספר להם הדבר כי הוא ידע על נכון. ונתנו לו רשות וסיפר בזה איזה שבוטות דברו אנשים מאיש לבוט אחד ששמו ישראל ומשכנו איזה פרסאות מפה ועושה עלמו לרב ומנהל עדה ומנהל שיקראוהו ר' ישראל בעל שם. ועל זאת אמר רבינו ממעצבו צשוקק שלא ידברו מהשוטה הזה. והאיש הבעל רבילות שעמד אז בכאן חשב שמדברים מהרב הקדוש מרזון. ומשום שהוא מאג"ש חרה אפו וסיפר זאת בפני הרזוננער. ויהי כאשר שמעו הרבינים הקדושים המעצבזוער והרזוננער את הדברים האמיתיים הללו, נתקררה דעתם ותחי נפשם הקדושה :

ויהי למחרת התפרדו זה מזה לשלום והרזוננער נסע לביטו. והמעצבזוער נסע עם בניו הרבינים הקדושים ללותו בכבוד כאשר לו יאחה. וטרם נסיעתו משם לזה הרזוננער לאנשיו שיקחו גם האיש הבע"ר ה"ל עמם ולתת עליו שמירה לצל יברח וגם להסתירו מעיניו הטורחים של המעצבזוער. וכאשם נסע הרב המעצבזוער עם בניו בחזרה לביטו. לזה הרזוננער לקחת את האיש ה"ל ממקום מחצוהו ולהשיבוהו ביחד אתו במרכבהו, וכן עשו. והאיש ה"ל כמעט נפשו ילאה ממנו מרוב הפחד בהרגישו את העול אשר עשה ובפרט שלא ידע כופו. וכן נסעו יחד איזה פרסאות עד בואם במוך ונראה לעיר קטנה אחת. אז לזה רבינו להעמיד המרכבה. ובלא עזר הגבאי דחברה קדישה וזהו לקחת את האיש ה"ל ולהניחו על מטת המתים ב"מ ולהובילהו על ביה הקברות דשם וללעק "לדקה תליל מומות". וכאשר שמע האיש ה"ל את הדבר ההוא נתבהל מאוד. וכמעט פרחה נשמתו והתחיל לבכות מאוד לפני רבינו. אבל הרזוננער ענהו אל הירא כלום. דכאשר

נקרח חנה בר חמרא לגביה. ואם התחיל לספר רק שמן מנהו ומקדושתו וממסירת נפשו כמה פעמים עבור התורה. ועליו נוכל לאמור בלדק מ"ש חז"ל [בברכות כ' ע"א] אינהו מסרי נפשיהו על קדושה השם עיי"ש. אבל תקלר היריעה מהכיל ואלא מגדר טכונה בכאן. לכן אני מוכרח לקרר במקום שראוי להארך. היולא מדברינו שמי שדרך בדרכי החסידות ופירש מזה חלילה. הרי זה כפורש מן החיים של "אדם" וחי להלאה בחיי ה"בהמה" שביער הקודש מן הבית. וזהו בעלמו האות שנוטה ע"י הפרישות הזה מדרכי ה' מכל וכל הוא ובניו מקרב כל ישראל. והרי הוא ממש כמ"ש חז"ל [תגינה ט' ע"א] איזהו מעוה שלא יוכל לתקן זה תלמיד חכם הפורש מן התורה עיי"ש. והבין בכל זה כי קלרתי מפני יראת אריות. ומי שיעלה ע"ד להתלונן עלי באיזה דברים שכתבתי כאן יעיין בכה"ק אלה המנהג מהנה"ה מהר"ם חאגיז [מנהג תל"ג] ויסור מעליו כל רעם ותלונה עיי"ש וינעם. לך.

ח"ר דברי המאהב והכותב | :

דכאשר יזמיר עשיית הדבר הג'ל תקפון משם מיד ותבוא היכף אללי להמרכבה אשר אחסין עליך. וכן היה. וכאשר גמיר הדבר והאיש בא בחזרה לרבינו. אז סיפר רבינו לפני האנשים שפשה קן במכוון שאדמה להמשובוער שהגהו כבר מת מן העולם. כי בלא זאת היה בודאי נפטר מן העולם מיד. מחמת חולשת דעתו הקדושה של המשובוער. ובטען זה הסתירו מאתו. ופסל שלא יגע בו עוד שום דבר לרעה. וילו רבינו להאיש הג'ל שיעשה תשובה על חטאו. וגם שלא יראה עוד עלמו לשלם לפני הרה"ק ממשוכו כעשן :

ידיה כאשר נטר לספר הרה"ח ר' יחיאל הג'ל. את המעשה הלזו לפני כ"ק הרה"ק הר"א מקאוניץ הג'ל. שאלהו הרה"ק. אפשר שמע ב"ת פעם איזה דברים הנראים לדברים במלים מכ"ק רבינו מרויץ הג'ל. נא יספרם לפני. ענה הר"י ואמר. גם זאת אוכל לספר לכם מאשר ראיתי בעיני ואשר שמעו אזני :

פעם אחת בליל שבת קודש לקח רבינו הקדוש את הכוס של קידוש על ידיו ויהי כאשר פתח את פי קדשו ואמר הסיבות „ויהי ערב ויהי בוקר“ הגיה מיד את הכוס מידיו בק' והעמידו על השולחן. והושיב עלמו על כסא קדשו. והתחיל לומר מעשה בזה"ל. פעם אחת היה שמחת חתונה אלל שני גבירים גדולים שהתחתנו זה בזה. והדוך עולם הוא שכל חתונה בזה מתאמן כל ברחן שהוא יסיה המבדח שם. מחמת הריות הגדול שיריית שם. וכן כאלו ברו שני ברחמים אחד שמו ראובן והשני שמעון. וכן אחד מהם התחמן שהוא יהיה הכדוק שם. ויהי כאשר התקוטטו ביניהם. עשו המחמנים צעלמס פשרה ביניהם שכל אחד מהם יעמוד עלמו על השולחן כנהוג. ויליע לפני המאזנים דברי בדיחה. וירוי בדבריו ישלחו בייחור. הוא ישאר ברחן בכלן והשני יידעה. והפינו גורל מי ציהיה הראשון לדבר ופסל על ראובן. וכו' וכו' ועמד עלמו על השולחן ופתח את פיו ואמר. רבותי אספר לכה מעשה נפלאה שקרה אללי. שמעו אלי ומחי נפשכם. הנה אני ראובן ברחן כאשר באתי לפרקי פרק האיש מקדש. נשאתי לי אשה כאשר מלוה עלינו מהשי"ת. ויהי לימים נולד לי בן למז"ס. אמרתי לאשתי חדשי ששלם שופסין יש בזה הקב"ה ואביו ואמו. כמ"ש חז"ל [כדה ל"א ע"א] ולכן כמובן בטיח זה הוא בלמת בנו של הקב"ה. ולריכס את להטבון מאוד איך לשמרו ולנהלו בקדושה ובטהרה. כי לריך להיות קדוש מרחם וגויר אחיו כיליות למי שהוא בנו של הקב"ה. ואשתי כששמעה דברים הללו נכנהו מאוד בלכה ונקבעו בה כל כך עד שחשבה בלמת לפי דברי גרק ילד הזה הוא דוקא בנו של הקב"ה ולא אחר. וע"כ פנתה עלמה וכל עסקיה והשגיחה רק על טהרת הילד לשמרו בקדושה ובטהרה ובכל יום ויום הביאה אותו עם עריסתו לביהמ"ד שיכנסו בלזויו איש"ר וקדושה וברכו ודברי תורה וכל דברים שבקדושה. ותלכו וזכרו מכל סוג וזכר ומנעמו תמיד מלהביט בדברים אשר אינם טהורים וכדימה בכל מיני פרישות פעניתי פוע"ז. פד שפיה הילד הזה כלי מלא קדושה. וראוי לומר עליו אשרי יולדהו כמו שכתב הרמב"ם ז"ל [אבות פ"ב מ"ח] ר"י יהושע בן חנניה אשרי יולדהו ע"ש :

ויהי

זיהי לתקופת השנה נולד לי למו"ט עוד בן אחד. ועוד לימים נולד לי עוד בן שלישי. וגם אותם שמרה בקדושה וטהרה רק לא כ"כ כמו בן הראשון. כי אליו פנתה כל מחשבותיה וכל מאויה רק אליו כל היום כמובן:

יִרְיָ כאשר נחתי אל לבי שכבר יש לי שלשה בנים. והבן הראשון הקדוש כבר יש לו שלשה שנים והגיע לחינוך לחנכו בתורה. כמ"ש [בוכה מ"ב ע"א] קטן היודע לדבר אביו מלמדו תורה וכו' עיי"ש. ולכן אמרתי לאשתי תדעי שכבר חנן אותנו הקב"ה בשלשה בנים. והנה יש באדם ג' שותפין כנ"ל. וע"כ נעשה נא חלוקה בינינו ונחלק בשוה שכל אחד מהשותפין יקח בן אחד. והבן הראשון הקדוש מרחם בודאי ראוי שרק הוא דוקא יעלה לגורלו של הקב"ה. והנה כאשר הורה לנו המקראי קודם „הנוך לנער ע"פ דרשו גם כי יזקין לא יסור ממנו". לכן אני אפריש עלמי מכל עסקי ואשאדל עלמי בכל כוחותי רק לנהל הילד הזה בנו של הקב"ה. בתורה וקדושה וטהרה. עד שיהא באמת ראוי להקרא בשם זה בנו של הקב"ה והכתר יהא הולמתו. וכן עשיתי ופניתי עלמי מכל עסקי העולם. ולקחתי הילד הזה ונהלתי אותו לחדר בקדושה וטהרה מכוסה בגלית של מזהב. ועשיתי בעזרת מזהב גדולה להענייט. וגם פורתי להם ממון רב ללדקה. וגם לרבו של הילד נחתי ממון הרבה שישיג על טהרתו ולימודו מאוד. ובכן בעזרת השם יתברך הילד הלך וגדל בתורה וקדושה עד מאוד ומחיל אל חיל הלך כ"כ עד שהגיע לשנות בר מזהב. ואז עשיתי בעזרת בר מזהב גדולה ופורתי הון רב ללדקה כראות. והנער הזה אשר עליו התפללתי תמיד שיללח בתורה וקדושה. דרש דרוש גדול עמוק בחריפות ובקיאות בנגלה ובנסתר. ותהום כל העיר מרוב גדלו בתורה ובקדושה. עד שכולם אמרו עליו שאין דוגמתו בכל העולם, וכי לית דין בר נש רק בר אלהין. וכמובן עלתה יגיעתי ופעולתי שהיה באמת ראוי להיות נקרא בנו של הקב"ה:

יִרְיָ כאשר חלף עוד איזה זמן והנער הזה הגיע לפרקו. התחילו השדכנים להליע לפני שידוכים עבדו עם גבירי טבל וכבדיה. כי מי הוא אשר לא יחשוק לקחת לבתו עלם קדוש כזה. אולם אנכי לא יכולתי לקחת עלה ולשער בנפשי לעשות עמו שידוך מכל מה שהליעו לפני. כי כמובן דמייתי בלבי שכולם יחד אינם ראויים אליו. כי מי הוא האיש אשר ראוי לקחת לבתו את בנו של הקב"ה. אכן בינתיים נתדל הבן וראייתי שחלילה ישוגן בשביל זה והלא לא להובו ברא הקב"ה העולם. רק לבבת יזרה. ונעשייה מר נפש למאוד. כי לא ידעתי לטכס עלה בזה. כי ידעתי באמת שאין מי שיהא ראוי להיות מחתנו. וע"כ וילא ראוונן לשוח בשדה. וגם במקום טהור שפכתי שיחי לפני השי"ת. ואומר אהה ה' אלוקים אתה יודע את כל מפעלי ומעבדי בשביל הנער הזה עד שעמדה לי שיהיה גהון קדוש וטהור שאין דומהו בכל העולם ונקרא על שמו בנו של הקב"ה. ואם כן אתה יודע רבש"ע שאין איש בעולם שיהא ראוי לשדך עמך. להיות מחותן שלך. דהלא מחותנים לריכים להיות שוים במעלתם. וכתיב „אין עוד מלבדו". אפס בלתיך ואין דומה לך. אמנם אמרו חכמינו ז"ל [יבמות ס"ג ע"ב] נחות דרגא ונכוב איסתא. וע"כ עכ"פ לריך להיות המחותן בערך משה רבינו ע"ה. היינו הדיק היותר גדול שבדור שהוא בבחינת משה רבינו ע"ה. כמ"ש חז"ל [שבת ק"א ע"א וש"ת] משה שפיר קהמרת ופירשי גדול הדור עיי"ש. אכן הלא העלם נקרא על שמי בן ראוונן הבדחן. ואם ירלה לדיק הדור לשדך עמי. הלא אנכי הדייט ועמי כהיום הזה. ע"כ זאת בקשתי ממך רבש"ע שתחון אותי בעשירות גדולה ואז יאות גם ללדיק הדור שאהיה מחתנו. והקב"ה רב החסד והאמת כאשר שמע את דברי תחנוני נעתר

תפארת הצדיקים

נעמר לי. והוסיף בים דינו הוא הפמליא של חסלה שישינו צוה. וי"א הפסק בסלדק אחי. ונוד שמעתי בס קול. ראובן עמוד ככאן ותפרוס ככפי בגדיך. וכן עשימי ונפל סיכה מן השמים הון ערב ועלום לחוך כנפי בגדי. ולשא את רגלי ורלתי בשמחה לביקי כי ראש ה' צפניי. ובדרך קרני האיש שמחן הזה כי כן דרנו מטולם לחקות אותו ככוף ולדרוך צפמיי רגלי חמיד. וכאשר ראש את משאי בככפי בגדי מלאים זהב ואזכרים טובות. שאלני כדרכו חמיד להיות לי לה עין. הלא אתה בדתן כשוני. מהיכן לקחת את העושר הרב הזה. ואני כדרכי שאיני לר עין לו לא לפנתי את הסוד וספרתי לו כל המאורע. וגם הראיתי לו אחר דרישתו והקירטו את המקום המוללה בהשדה. והוא כאשר אורב חמיד לחקות אותי. לעק בקולו הלא גם בני צנו של הקב"ה הוא כמו צנו של ראובן כי הנכתו ללימוד וכדומה. ומיד רץ לשדה למקום מעמדי הכל. והגיע את טענאו לפני הקב"ה שיהן לו ג"כ עשירות. כי צנו שנידך להשיאו הוא צנו של הקב"ה כמו צנו של ראובן. והקב"ה האורב זקק ומשפט שמע את טענאו. והוסיף גם בשבילו את בים דינו הפמליא של מעלה ושיינו בדיו ילא הפסק מאתם שמעון זה הוא שקרן. ורק רענו וכוננו לחקות את מעשה ראובן האמיהיים. והנה שם בשמים הוא עלמא דקשוט ואינם יכולים לסבול דבר שקר ומעשה קוף. וע"כ פסקו. שראובן הזה יכה את שמעון על הלחי מכה אחת אלים לפני קהל עם ועדה וירחפו ממקום עמודו כאשר טובים לריקים ושקרנים ולא יוסיפו עוד בני עולה לפשות כמוהו. ובדברו ראובן זאת לפני החסודים. קיים מיד את הפסק דין. וירץ מן השולחן למקום שמעון. וחלק לו מקום גנו וירחפו מן הבית. וישי כאשר נמר רבינו הקדוש מרזון להפך הדברים המפלאים הללו. קם רבינו בהפלהנות גדולה ויקם פתום של קידוש בחורה לידו וטעה קידוש :

וכאשר נמר אומר דרמי הג"ל לייך דברים
 הקדושים המפליאים הללו לפני כ"ק
 הרה"ק מוה"א הג"ל מקאזניץ. שאליהו עוד
 הרה"ק אם שמע פעם טריבנו הן מרזון.
 שישבה את הדברים בטלים שלו. ענה הרה"ח
 מרי"ח הג"ל. גם זאת אספר לכם מה ששמעו
 אזני טפיו הקדוש זי"ע.

פעם אחד בה רביט הקדוש מרזון לבית מדרשו ועמד עלמו שם וכל האנשים אשר שם וגם אחי היינו שוטרים אוסו סביב. ופחת רבינו את פי קדוה ויאמר. הנה האנשים רגו להכריד הסט"א מן צנו האדם ולקרב לבותם לאניהם שבשמים ית"ש. היקן תפלה קדושה ארוכה זו חפילת שחרית. אבל יודע שהרשע מחסיר את הליק ע"כ קינא בזה הס"ס. וילמד עלמו את התפלה הקדושה הזו ויעשה לו בה אחוזה. וע"כ יארע שאפילו אם יתפללה האדם מ"מ יהא הכל הלילה מלוד. ויעמוד אח"ז לבינו יחזק ע"ה ויאמר אחי היקן תפלה ארוכה כ"כ אשר ע"כ קינא בה הס"ס. אבל אחי האקן תפלה קלדה מזה קטנה בכמותה היא ספלת מנחה וידמה לו להס"ס שאין כדאי לו ליגע עלמו וללמוד אותה ולאחוז בה. אבל אהה גם בה קינא ולמד עלמו אותה ואחז בה. עד שגם בתפלה הקמנה פאום יארע

תפארת הצדיקים

יארע שהאדם מתפללה ויהיה ח"ו מלדו. ועמד אח"כ אבינו יעקב ע"ה ואמר הני
 אהתן תפלה כו. שודאי ידמה לו להש"ס שאינו כדאי לו ללמדה ולאחוז בה. וזאת
 הפלג מעריב שאינה חובה רק רשות. כמו שנפסק בהלכה בשו"ע אר"ח רק
 שהאידיא קבלה עליהם לחובה כידוע. וממה נפשך אם יבגיש האדם בעלמו רגש
 קדישה וטהרה ויתפלל אז לא יוכל בודאי הש"ס ליאחזו בה. ואם לאו אל יתפלל.
 ובדבר שהוא רשות מלד הדין ודאי כל יהיה כדאי לו ליגע עלמו וללמדה
 ולאחוז יח *):

אולם

(* **אמר** המאסף כזאן ראוי וגזון להעלות על הכתב מה ששמעתי מפי יודי
 המופלג החסיד ר' יוסף דוד שו"ב נ"י בעיר א' סמוך לעיר ליקוואה
 יע"א. הלמיר של ארזי אבי מו"ר הרב הגאון החסיד המקובל בק"ש הר"ר ב"דכי
 זאב זנוק"ל ז"ע האבד"ק קאלנצ'יטל בעהמח"ס קול הרמ"ז ששמע מפי קדשו זי"א
 דברי רש"י ז"ל [ריש פ' חלא] וזלה"ק ולקחה לך לאשה". לא דברה תורה אלא
 כנגד ילד"ר שאם אין הקב"ה מתיירה ישאנה באיבור וכו' עיי"ש. והוא מגמ' [קדושין
 כ"א ע"ב] עיי"ש. ולכאורה קשה להבין איך יסיר הש"ס כוונת דהוא דבר מנוסה
 לצד ישראל ובפרט לאנשי המלחמה שהיו כולם אהובים ונרורים לה' בלי שום
 הרהור עזירה. כידוע שאפילו אם היה ציד מי עזירה קלה היה חוזר מעורכי
 מלחמה. ועוד לריבים להבין בני ב' טיבות לא"ה, אלא"ה מיותרים הם. דהיה די
 לומר דברה תורה כנגד ילד"ר כמוזן. ואמר אלא"ה ר' זנוק"ל הכ"ל. דהנה איתא
 בירושלמי הובא [בב"ב אר"ח בימן תרי"ח] רבי חנינא הוה יתיב קמיה דרבי חנאי
 ביום הכפורים. א"ל חנינא טובא. א"ל זיל. בתר שעתיה אשכחיה א"ל מהי לחותא
 עזריה. א"ל מכיון דשרית לי אולית לה. שמעינ מינה שאין הי"ד תאב אלא
 בדבר האסור ליה. הלכך שפיר דמי למיעבד הכי. דוגמת זה היו עושין למשלח
 השעיר [יומא ס"ו ע"א] שהיו עושין סוכות בדרך ומזמנין לו מזון. ואומר הרי פת
 ומים. ומפרשינן טעמא לפי שאינו דומה מי שיש לו פת בסלו וכו'. ואמרינן נמי
 שם שמשולם לא הולרכו לזה עכלה"ק. ולפ"ו שפיר התייר הקב"ה יפ"ת כדי שלא
 יהא הי"ד שולט. בדבר המותר אינו שולט כנ"ל. וממילא לא יעלה כלל על דעתו
 לקחתה. משא כ באם היה אסור היה הי"ד שולט ומשיאו לקחה אופה. והיה
 עכ"פ ההרהור מויק להם. וז"ש רש"י ז"ל לא דברה תורה שיקח יפ"ת חלינה.
 אלא היתיר הוא שיהיה כנגד היל"ה"ר שרלטו בודאי שיקחנה. וע"ז כתבה התורה
 היתיר במזון שיהיה כנגד לו. דאפילו הרהור לא יהיה שוב בזה והבן ודפחית.
 ובזה כ"ל השעיר בנו המאסף לפרש מ"ש חז"ל [סוכה כ"ב ע"ב וש"מ] כל הגדול
 מחבירו ילרו גדול סימנו. דהנה ידוע שסביביו נשערה מאוד דהקב"ה מדקדק עם
 הצדיקים כחוט השערה. וע"כ כל מי שגדול מחבירו יש לו דברים אסורים לו
 יותר מלחבירו. כי האי דאמרינן בנמר"א [יומא דף פ"ו ע"ב] היכי דמי חילול השם
 אר"כ כגון אגף דשקלנא בשדא ולא יהיבנא דמי לאלחר עיי"ש שזה לאדם פשוט
 לא נחשב כלל לאיבור. ואם כן ילרו ג"כ גדול משל חבירו. כי עוד דרשו של הי"ד
 נשלוט במקום האיבור. ולכן ס כאן ציפ"ת כיון שאנשי מלחמה היו כולם לדיקים
 גדולים ונחרים מכל ישראל. היה חשש ביותר שלא ישלטו בהן הי"ד להיק להם
 עכ"פ בהרהור קל וסביביו נשערה מאוד. ולכן בא היתיר ודחף הי"ד מהם מכל
 וכל והבן כי קלרתי):

אולם גם זאת לא הועיל שגם לתפלה זו יגע עמנו ולתדה ועשה לו אחיזה בה .
 דכיון דמ"מ קבלוה ישראל עליהם לחובה כהנ"ל . וקס אח"י האר"י הקדוש
 זוקללה"ה ואמר אני חתקן לדבר בודאי לא יודע לו להס"ס . וממילא לא יהיה בו
 שום אחיזה . היינו ענין לישיב עם האנשים על הבולחן שלא לדבר כלום רק לייחד
 יחודים להשי"ת . ובאין בזה שום דיבור ממונא הפס בודאי שלא יודע לו מזה ולא
 יוכל ללמדו . אולם אהה שגם בזה חטט ויגע ומלא בזה כרי מדתו לתפוס בו
 אנשים . עד שזכינו שעיר וקדיש שלא לנו השי"ת מן שמיא הוא רוח אפינו משיח ה'
 רבינו הבעש"ט זוקללה"ה ותיקן ענין ודבר שאין עוד שום אופן בעולם להס"ס לאחוז
 בו וללמדו . וזהו לדבר דברים בטלים למרא"ה עין ולמשמע אופן אנשים . ולייחד
 בזה באמת יחודים קדושים ונפלאים להשי"ת . וזאת ודאי לא ידע הס"ס ולא ילמדו
 עד ביאת הגואל לך בב"א . כי יש לו מקום לטעות בהם חלילה לדברים בטלים
 ממש . וא"כ למה יתפוס בו ודי למציון . ובאשר שמע הרה"ק מוהר"א מקאזנין
 זוק"ל הנ"ל הדברים הללו . נתמלא שמחה גדולה . וזהו מיד והביאו לפניו בקבוק
 מי דבש יטן של י"ח שנים . וכידו להרב החסיד ר' יחיאל ז"ל הג"ל המספר . ואמר
 לו החייטני בדבריך . כי דרכו בקודש היה לפעמים שזא להתפלל . לבש הטלית
 והתפילין של יד על ידו הקדושה . וקודם הקשרה היה מדבר חדשים מהעולם . שהיו
 נראים לדברים בטלים חלילה . ובאמת היה מייחד יחודים בזה זי"ע *) :
 מעשיות

(* אמר המאמק ביו כא מן המעשה האמיתית הלזה שסיפרס איש אמת הוא
 הרב החסיד ר"י הנ"ל שישיב כמה שנים אלל רבינו הקדוש מרוזין .
 ותבינו קלה מנדל קדושת רבינו הק' ממעוזו . ועולם מעלת רבינו הק' מרוזין
 ותקוה מזה מוסר כליות איך להרחק מלה"ר ורבילות . ובפרט להכניס ראשו בין
 הרים גדולים וקדושים . כי כרחוק מורח ממערב כן רחוק חכמתם ורוח עשתותם
 מרוח עשנותיהנו . וגם הראו ממעשה זו כמה עמקו לרכו של רבינו הק' מרוזין
 בקודש . שגבה מני בני חלד להבין אפס קהו . כי ממש כמלאך אלקים היה בכל
 דרכיו . ושיחותיו הקדושות קלרו מצינת איש . וענין מ"ש בדברים בטלים הנ"ל שאין
 יכולת להס"ס לאחוז בהם . אפשר קלה להבינו בזה שאחז"ל על הפסוק חשבתי
 דרכי ואשיבה רגלי אל עדותיך . שהיה דהמע"ה מטעה את היצר ואומר למקום
 פלוני אני הולך לבתי תיאכראות וכו' . והיו רגליו מוליכות אותו לביהמ"ד ע"ש והבין :
ובעיקר ענין הזה הנ"ל ביאור דברי רבותינו בעלי תוס' ז"ל [תענית י' ע ב] :
 שאיתא שם ב' תלמידי חכמים שמהלכים בדרך ואין זיניהם דברי
 הורה ראוי לישקף שכ' ויהי המה הולכים ודבר וגו' טעמא דאיכא דיבור הא ליכא
 דיבור ראוי לישקף עכ"ל הגמרא . וכתבו תוס' שם ויש מדרש שהם היו מדברים
 דברים בטלים ומש"ה ראוי לישקף . ומעולם אני משתומם איך יתכן לומר דברים
 כאילו על אליהו הנביא ז"ל ואלישע הנביא . אשר להם דומיה הלה . ומכבר
 אמרתי דרך רמז שמלת בטלים גימטריא בלא"ך . והיינו שהיו מדברים אז מענינו .
 שאליהו ז"ל הפריד ממנו לעלות לשמים ולהעשות מלאך וזה היה רע בעיני הוידע
 תעלמות . מטעם אשר אהו כמז . ואפשר בגם רבותינו בעלי מדרש ובעלי תוס'
 זל"ה היה יודעים הסוד . רק הסתירו משום כבשים ללבושך . אבל כעת כאשר
 כתבתי דברי רבינו הקדוש מרוזין זי"ע כ"ל בפסוק יותר שהיה מדברים דברים
 בטלים . היינו באופן הנ"ל שהיה מיהדים יחודים קדושים בדברים דברים הנראים
 למשמע

תפארת הצדיקים

מעשיות ודברים וענינים נפלאים מכ"ק רבינו הגדול
 והקדוש ר' יעקב יצחק זי"ע הגקרא בפי כל
 הרבי מלובלין

ספר הרב הגאון הקדוש ר' פנחס זוק"ל האבד"ק אוסטיילא בן הגאון הקדוש
 ר' יוסלי זוק"ל האב"ד דעס בן הגאון הקדוש רבינו מרדכי הרבי הי"ק.
 דנשכיו

נמשמע אזוי בשר. לצטלים. ואפשר לומר דהנה כתיב לכל זמן ועת לכל חפץ.
 ואולי לא היה עוד העת להחנהג בדרך רס כזה. ורבותינו בעלי מדרש מדייקים
 הסמיכות שכתוב ויהי המה הולכים ודבר והנה רכב אש וסוסי אש וגו' ב' פעמים
 אש למה לי שהיה די לומר רכב וסוסי אש. אלא ודאי שמלת אש הראשון בא להורות
 שהיו ראויים לישרף לפי מדרגתם הגדולה וחולק המדרש על הגמרא שלטו:
אמנם עדיין לא הונח לי דבשלמא לפי הדרש של הגמרא ניחא דהיו ראויים
 לישרף אש לא היו מדברים ד"ת אכן הם כשדברו באמת ד"ת. לא היו
 ראויים לישרף כלל. אבל לפי המדרש שהיו ראויים לישרף מפני שהיו מדברים
 כנ"ל. א"כ לריכס להבין איזה דבר הליחס. והגם שכבר אמרנו שהדבר הזה
 סוד כמוס הוא לו ית"ש היודע תעלומות. אבל כתיב במה שהורשת התבונן. וכל
 אדם מחויב לחקור בשכלו אשר חננו השי"ת להבין עכ"פ כחודו של מחט מרוחב
 לבס הפתוח כפתחו של אולם. ובוה בעלמו נכיר שהראשונים היו כמלאכים וכל
 דבריהם כנחלי אש. ואז נהיה אנחנו נחשבים לבני אדם. אבל אש חלילה נחייק
 הראשונים לבני אדם. ולא נחקור להבין דבריהם. אז בודאי אנחנו נחשבים לחמוריים
 גרועים [כמ"ש שבת קי"ב ע"ב] שגם אבוס בעליהם אינם נוחים לב להבין ורבותינו
 ז"ל הלל הם אשר עהט ולשו ואפו וכו' וערכו לנו השולחן והאבוס לאכול מהם.
 כמו שאיחא בירושלמי. ואולי הם וטורחם הקדושה לא היה לנו חלילה תקומה הן
 בגשמיות והן ברוחניות. וע"כ לריך כל אחד עכ"פ להבין פה לאכול את לחם
 האבירים אשר ערכו על שולחנם הקדוש ולהיות עכ"פ כחמורו של רפ"י ורחב"ד
 שלא רצו לאכול רק מאבוס בעליהם הקדושים שהיה מעובר ומחוקן. ולא לאכול
 חלילה מאבוס ושולחן זרים שהם טבלים ומקולקלים. דהלל מאן דאכיל דלאו דיליה
 בהית לאסתוכלי בצאפי' שנעשה טבל "טב לא" ומקולקל. ומשחית את חואר קלהכר
 פנים היהודית. עד שאינו ניכר עוד בפניו שמעתי יהודה ילא כידוע בדורנו בעוה"ר
 ואין רלוני להאריך בזה כי אכ"מ. ע"כ מי לה' שרדי החורה ירווה בכל פת לריך
 בכל פעם למשמש ולחפש ולהתבונן בם עד שידו מגעת ואז ימלא בו בכל פעם טעם
 מחודש ומחוק. כמו שהחיותוק מולא בהדד שממשש בו בכל פעם להניק כמ"ש
 [פירובין כ"ד ע"ב] עיי"ש. וגבוא לענינו דהנה האו"ח הקדוש זוק"ל האריך בענין
 פטירת נדב ואזיהו וכתבו הסה"ק שדברים עמוקים מאוד. ללאו גם גדולים וקדושים
 למלא הפתח להבין דה"ק. אבל מה שמבואר שם להבין פטמות ביאור המקראי
 קודש. הוא שמאזה הוא בזמן שאדם עושה אותה כתיקונה נעשה דבוק על ידי זה
 בהשי"ת [ויש לומר שמאזה הוא לשון אוחא ומיבור. ועוד כתבו בסה"ק שמלת מצוה
 הוא שם הויזה הקדוש שמ"ל בא"ת ב"ש הוא אוחיות יח והבין]. וכשנעשה דבוק
 הוא נשאר עס כמבון. רק מה עותן לו חיות דהאי עלמא בחורה. שמעתי בשם
 רבנים

דנשכיו זי'ע בעל סה"ק רשפי אש. שפעם אחת נודע לאביו הקדוש הר"ר יוסף הג"ל שהרבי מלובלין זי"ע. יסע דרך עירו אוסטריא וינפש שם. ורלה שיחאכסן אללו. אמנס ידע הגה"ק מוהר"י אח דרך קדשו של הרבי מלובלין שמיד צבואו מן הדרך לריך לשכב עלמו על מטה ולפוש עלמו מטורח הדרך. וע"כ החמיל הגאון ר"י להכין עלמו חיזה ימים טרם צואו. וקרא אליו חרש עלים אחד ירא שמים מרבים. ולוהו לעשות מטה חדשה מיוחדת בשביל הרבי מלובלין. ואמר לו הטעם מחמת שאס רבינו שוכב עלמו על מטה של אחרים. יארע לפעמים שטועק ואומר [עם שטעכט מיר] וע"כ ראונו להכין לו מטה חדשה שלא יסן עליה עוד שום אדם. ולוהו שיטבול מקודם ויעשהו בטהרת המחשבה. והגנר הזה מחמילה לא נעם לו העסק הזה להכניס עלמו צדבר. כי ירא לנפשו אולי יאמר כן הרבי גם על מטה זו. אכן לא הרעיו עוז בנפשו להעזי ולסרב נגד הגאון מוהר"י. ולכן לקח על עלמו העבודה הזו. והחמיל לעשותה בשפלות ובשברון לב גדול ובהכנעה רבה בחשבו ניי הוא הקדוש אשר ישכב עליה. וכאשר גמרה הביאה מיד להגה"ק מוהר"י והרב לקחה והכניסה לבית מיוחד. והניח עליה כרים וכסתות נקיים מגוהי"ס כיאות ל"ה"ס האלקים הזה. והעמיד שם כסא שולחן ומנורה וסגרו על מנעול. ולקח המפתח אללו. כדי שלא יכנוס שם שום אדם. והנה לאחר חיזה ימים. כאשר בא הרבי מלובלין לשם. ילא לקראתו הגה"ק הר"י ובקשהו שיחאכסן אללו ונענה לו הרבי. מיד נתמלא שמחה והובילו להחדר הג"ל והראה לו המטה החדשה שהכין בשבילו. ושעשאה איש י"ש. ובקשהו שרבינו ישכב עלמו עליה להנפש. וכן עשה הרבי. אבל כרגע שכב עליה. החמיל לזעוק בקול [געוואלד עם שטעכט מיר]. והגה"ק מוהר"י בשמעו זאת נבהל מאוד ונפל ברעתו לבקשהו שישכב על מטה שלו. אך ירא היה מאוד אולי גם על מטחו יזעק כן. ולא ירלה לשכב שמה. והיה לו להר"י חולשת דעת גדול למאוד. כיון שרלונו היה שהרבי ינפש קלת מהדרך. ולא יכול יוסף להתחפק ואמר יעבור עלי מה. אך שהרבי ינפש עלמו. והלך אליו והזיע לפניו בקשהו הואת שישכב על מטחו ונענה לו. וכאשר השכיב עלמו אמר מיד. „טוב מאוד שמחיה אותי כל האיברים שלי“ שהנהה מהרגש הקדושה והטהרה של מטה זו. והגה"ק הר"י כשמעו דבריו הקדושים הללו נעשה מלא שמחה והשיג הרחבת הדעת עד ששאל לו. חידוש לי על רבינו שאמר על המטה החדשה [עם שטעכט מיר] הלא עשאה איש ירא שמים בכוונה מיוחדת בשביל רבינו. והשיב לו הרבי חס וחמילה המטה בשירה מאוד. רק [עם שלאנט מיר פון איסר א מרה שחורה] מחמת שנעשאה בין המלרים בהשעפה ימים הידועים [כי הגנר הזה היה ירא שמים ויהי

רבינו הקדושים ז"ל וכו' שהוא כח המלצה עלמה שגלוטה מהשי"ת אבל אלל נדב ואביו כתיב אשר לא לזה. ונעשו כך מדובקים בהשי"ת ולא צאו עוד בחזרה לזה העולם עכאדה"ק. וזהו יש לומר כאן ג"כ שמחמת שהיו מדברים סנייהם דברים בטלים. והיינו שהיו מיוחדים להשי"ת יחודים גבוהים מאוד. עד שהיו ראויים לישרף. היינו בצחינת שריפת נו"א להיות נשאר מדובק בחי עולמים ולא לשוב עוד להאי עלמא והמדרש משמיענו שגם אלישע היה אז בצחינה גבוהה זו כמו אליהו ז"ל. ומדייק זאת מן הקרא דכתיב המה הולכים הלך ודבר. דלכאורס כפל לשון הוא הולכים. הלך. שניה מדברים מיבעיח ליה למימר. ע"כ הוכיחו שהיא סנייהם אז בצחינה אחת כאיש אחד. אך כן לזה השי"ת שאלו יעשה למלאך חי וקיים. ואלישע ישיג בחזרה חיות מהאי עלמא. כנלענ"ד ואם שניתי הסי"ב:]

וכים עלב על החורבן ביהמ"ק בעת פשיטתו]. ואח"כ יולא משם הגה"ק. והרבי יאן קלח ועמד והתפלל הפלג מנחה. וישב עלמו ללמוד את שיטתו הקדוש עד הפילת מעריב. ואחר הגה"ק מוהרי"י לבנו הגה"ק ר' פנחס הג"ל. הלא הרבי לימד כעת אלל הנר וכטח יעמך לתקן הנר ולא יולא שיחון בידו הקדושים. פ"כ קח הוג" של מספרים המיוחד לדבר הזה שיש לי עוד מאזי הקדוש ז"ל. והביאה אל"ו. רק תוע בני כיון ששורך גער אתה לריך אזי ללמדך שתלך בדרך ארץ גדול. שתפחה הדלם לאט לאט בחתינות גדולה. אז תראה אס לומר בעיון אל סלך לשם. ומסגור בחזרה לאט את הדלת ואס תראה שמצבים סביב. אז סלך לאס על לפריך ב"ל גדול ותניח המספרים על השולחן. וכשתלך משם. סלך לאחריך ופניך לרביט. וכן עשה והלך לשם בפחד גדול. וכשהניחו לפניו על השולחן. דחק הרבי המספרים בהקפדה קלה. ונכהל הר"ק ר"פ. ומרוב הפחד אשר נפל עליו פחה את דברי אביו הקדוש. ולקם המספרים בחזרה ורך ונח לפני אביו וסיפר לו ההקפדה של הרבי. אז אמר אביו הקדוש אי"כ אזי בללמי סלך ואביאבו לפניו ולקח אטו גס בט סריפ הג"ל. וסלך בפחד גדול מאוד ופחה הדלת לאט. וראה שהרבי טפוש ברעיוניו הקדושים. ועמד עלמו ולא הלך הלאה. והמתין. עד שראה שהרבי מצוט קלת סביב. אז הלך ברעדה על לפריכו וצט הר"פ אחריו והיח המספרים על שולחנו. אז ס גס עתה דתף הרבי המספריט מאללו. והשיג בה"ק מולשת דעת גדול מה וסתחוק עלמו ושאלבו. ואמר ידע רבינו שהמספרים הללו הוה של אביט הקדוש. וענבו הרבי אביטם הקדוש זיכלתו לתקן הגר במספרים. כי בעת שמתקנים הגר בכלי לריכים ללמטה המחשבה שלא יתקן יותר מדאי שלא יכבה הגר כמובן. וכאשר מנחלים המחשבה בלופן זה יוכל האדם להינתק רגע אחת מדביקות השי"ת. אמנם אביטם הקדוש ז"ל היה זיכלתו ללמטה מחשבותיו לזה. ותף עכ"פ לא היה מנוסק אפי' רגע אחת מדביקות. אבל אנחנו אין כמותו לפשות כוחה (*):

סיפר הרה"ג צולינא קדישא קדוש אלקיס מרן ר' יודא ליבלי איגר מלובלין ז"וקלה"ה ז"ע. כאשר היה עלם ולמד אלל זקט מאור הגולם בגאון ר' עקיבא איגר ז"ע. הודמן שכל לשם בגאון מאור הגולה ר' יעקב מליטא ז"ע. והיה לריך אז כמדומה איזה טובה ממת בשביל אנשים שרדפו אותו. כי הגה"ק רע"א היה גדול כבודו למאור אלל כל סוני אנשים בידוע. והקרה ס' מקרה סהור שבראו עת צא ג"כ חתנו הגה"ק מאור הגולה ר' בשה סופר ז"ע לדרוש בשלום חותנו ושמת הגה"ק רע"א למאור באורמים הנכבדים עמודי עולם הללו. ומיד אמר להרביט שלו שתינה סעודה גדולה לכבודם. ואללו היה המכנג שתייד היה איזה מצניו לו מנכדיו משמש אותו כסעודה. ובעת שהיו בשביל כבוד האורמים קדושים הללו לוב לבחור חרף אחד מישיבתו הקדושה שהוה יהיה השמש בסעודה וכן היה. וכחך הסעודה כיבד הגה"ק הרע"א להגה"ק מהר"י מליטא שיבטם השולחן

אמר המאסף בנת יתפלא הקורא על גדל קדושתו של רבינו מלובלין וגדל דביקותו בהשי"ת. אבל אפשר עוד יותר יתפלא על גדל הרעדה וכפחד סהים לסגוף הקדוש רבי יוסלי ז"ל מהרבי לובלין. אך באמת מ' היה זיכלתו לבין אפס קלוהו של קדושה רביטו שהיה נקרא החכם מלובלין. אס לא אנשים גדולים וקדושים כמהרי"י ז"ע הג"ל. וכעין זה קבלתי משמש מהבאונים הגדולים והקדושים הרע"ק איגר והר"מ סופר והר"י מליטא כנג"מ וכותס יגן עליט. ואפתיק כפי שקבלתי :

השולחן מגדולת פורתו . ופחה הגה"ק מוהר"י אה פיו הקדוש ואמר פלפול טעם
 זערא צסוגיות עמוקים ביאות לומר לפני הני אריותא . ואחרי גמרו . שאל הגה"ק
 רע"א את חתנו הגה"ק החכם סופר . ואחס מה תשפטו על ככה . והשיב לו אני
 אומר שכל דבריו מופרכים . ופחה את פיו הקדוש זעלה הרים וירד בקיאות .
 ובגודל כמו הראה שמצטע לא מלא הגה"ק מליסא ידיו ורגליו בפלפול שאמר . וחלש
 דעתיה דרבי עקיבא מחמת שהרגיש את החלישיות דעת של הגה"ק מליסא וכפרט
 שהיה אז נרדף קלה וע"כ קרא להבומר המשמש בסעודה . ושאלו מה אתה אומר
 בענין הפלפול הלו של הני חרי אריותא . והשיב אני רואה שזדק עם הגאון
 מליסא ואני מבין כלל הפירכות של הגאון מפרעשבורג . ופחה גם הוא את פיו
 בפלפול הריף למאוד עד שהשיב כל דברי הגאון מליסא על בהים הזדק והאמת
 והראה בהיפך שלכל דברי הגאון מפרעשבורג יש פירכא וסתר דבריו מרישא לסיפא .
 עד שהשתוממו כולם על החכם כופר הקדוש מה ראה על ככה לסתור הפלפול
 הנכון של הגאון מליסא . וכאשר חס הבחור את דבריו . געה החת"ם בדכיה ואמר
 באמת הזדק אחי . אך מה זה התמיה . הלא את רבינו חותני אל אבן לדבר .
 גם האבן מקיר יועק וידבר את אשר יחפוץ רבינו . זסיים הגה"ק מוהר"ל זי"ע
 הג"ל אל האנשים העוטרים סביבו . אל תדמו בצנפטיכם שדודי החכם כופר הקדוש
 זי"ל אמר הדברים הללו רק מן השפה ולחון חליה . לא כן הוא . רק דודי האמין
 באמתות אומן בזקני הקדוש שאבן מקיר יועק את רק יאוו . ומה גם שזה שהתלמיד
 הראה גשלותו כ"כ בלימוד . היה באמת כמו אבן שמדבר . כי ראשית לא שמע כלל
 דבריהם ז"ל על הסדר כי היה פרוץ בעבודתו להיות יולא ונכנס לשמש בסעודה .
 ועוד הלא טבה קטנם ממחנזו ולא הגיע כלל לקרסוליבם . וסיים הגה"ק מוהר"ל
 הג"ל שכן באופן זה לריך להיות אמונה לדיקים זסחס הרב יגן עלינו ועמי"א :

עוד מעשה וענין נפלא מרבינו הקדוש הרבי מלובלין זי"ע .

סיפר ההב הגאון החסיד המפורסם ר' יעקב מרדכי שליט"א האבד"ק בולגרייא
 ששמע מן הרב הנדיק ר' קלמן זוק"ל מפריילך יע"א . בן בנו של רבינו
 הקדוש הרבי מלובלין זי"ע הג"ל . שהיה פעם אחת ציו"ע . צבית המדרש של
 זקני הרבי זי"ל הג"ל . והתפלל אז לפני העמוד תלמידו הרב הקדוש ר' פייבוש
 מטיד האבניב זוק"ל . ודרשו בקודש בעת תפלהו צביתו . היה בצחגת התנא רבי
 עקיבא בהתלהבות גדול . כשאדם מניחו ציות זה מלאו בוו וכו' . אמנם אלל רבינו
 סרבי מלובלין היה דרכו להאפיק בכל יכלתו מדרך עבודה כזו . תפני אמת רב
 הקדוש . הגם שלטו היה בופר כהש גפשו ילאה בדברו . מ"מ ההאפק עלמו . אך
 באשר בא לצינות טלם אהובים טלם צדדים וגו' והתחיל לומר בניגון כנהוג
 ציו"ע . מיד גתמלא בהתלהבות ודיקות נפלא להשי"ת עד ששכה בטומד לפני רבינו
 הרבי מלובלין והתפשט בהשלתו הקדושה כמו צביתו והלך מן העמוד ורך בכל ציות
 הציבתו חומר . וכל החבריא קדיבא הציטו בהמתן עליו . אך הרה"ק ר"פ לא
 ראה כלום מרוב דביקותו שמצטין עליו . עד שבמר לומר וז: רבינו שטמד מכותה
 בהטליה על פניו . הנביה הטליה חטל פניו וכביש עליו וגם זאת לא הרגיש הר"פ
 כלום עד שצמר ופמד עלמו בחזרה לפני העמוד ואח"כ כשישב רבינו הק' על השולחן
 בסעודה זי"ע וכל החבריא קדישא סביבו . פסח ואמר בזה"ל בעת הרבי פייבוש
 מהבוגניב ימר טלם אהובים . אחר השי"ת להפמליא של מעלה לב למסע וראו יכולת
 נשר

תפארת הצדיקים

בשר ודם ותפציישו בעלמאים . וכן תפציישו באמת ע"כ דבריו הקדושים . וסיים הרה"צ מוהר"ק הנ"ל שמה מובן מה שפתח רבינו השליח מעל פניו והביט בהרה"ק ר"פ . הוא מפני שהרגיש תחת הטליה איך שהפמליא של מעלה באו לכאן :

עוד ענין נפלא מרבינו הק' הרבי מלובלין זי"ע הנ"ל .

סיפר עוד הרב הגאון החסיד הרי"מ שליט"א מכולנרייח הנ"ל ששמע מפה קדשו של הרה"צ מוהר"ק זלוק"ל הנ"ל . שעמד בעלמו בעת שאמר זקנו רבינו הרבי מלובלין תורה על השולחן הקדוש . ופתח ואמר צוה"ל . אנחנו נאמר תורה . מי אנחנו שנאמר תורה . נחפשים איזה זכות . יש לנו אהבת ישראל . רק כמה נחשב זאת לנגד עונות שלנו . נחפשים איזה זכות . אנחנו לומדים תורה לשמה . רק כמה נחשב זאת . הלא כחוב ולרשע אמר אלקים מה לך לספר חוקי . ואח"כ אמר מתחרטים אנחנו . כי יש לנו קבלה מרבי שלנו שלא להשפיל עצמו לפני הקהל ונאמר תורה כי שרפים ואופנים ממחינים על דברי תורה שלו . והתחיל לאמר תורה . כל זאת שמע נכדו הנ"ל מפיו הקדוש ממש :

הנהגות וחרושים יקרים על סה"ק **ספר חסידים** מאת כ"ק אדוני אבי מו"ר . הרב הגאון חריף ובקי בנגלה ובנסתר חסיד ועניו בנש"ק בקש"ת ר' **מרדכי זאב** זצוק"ל זי"ע האבדיק **קארביער** בעהמח"ס **קול הרמז** על מד"ת . אשר כתב בעצם כתב ידו הקדושה על הגליון ספר הקדוש הנ"ל . חוץ מן המראה מקומות בחז"ל אשר רשם שם ולא העתקתים .

סי' ה' הוכח תוכיח את עמיהך וכו' ואם תוכיח אותו

ולא קבל ילא המוכיח נקי מעונש עונו . ייש למוכיח זכותו וכו' . [ג"ב] מה שפירש על זה בפירוש אזוראי שהמוכיח לוקח זכות של הרשע שלא קבל תוכחתו . וכן מה שפירש עוד בשם ס' שיהי' להמוכיח זכות מוכה חזירו לפי מחשבתו עיי"ש . לא נהירא לפי ענ"ד . מחמת דהקרא שמביא רבינו לראיה על דבריו . לא נשמע אלו הפירושים . שלא נאמר בקרא זה רק . ואתה כי הזהרת רשע מדרכו לטוב וגו' , ואתה נפשך הלל"ה וגו' ולא שיוסיף זכות עוד . ע"כ כ"ל שמ"ש רבינו , ויש למוכיח זכותו . ג"כ ה"פ הזכותים והמעשים טובים שלו . שהיה אבד אם לא

הוכיחו . עתה הרייח אותם שלא יפסידו והיינו ממש את נפשך הללה וק"ל :

סי' י' בל דבר חסידות וכו' . ועוד חסיד נקרא על שם והחסידה שתרנוס אונקלוס ומוריתא וכו' . כפי' אזוראי שם מביא בשם המהר"ם די לינאנא ז"ל . שרבינו בחננס נדחק להביא ראיה מהחסידה ותרנומו . כי הנה חסד הוא . פן יחסדך . שומע ענין צושה וחרפה עיי"ש . [ג"ב] לא הצנתי השנה זו . הרי רבינו בא להביא ראיה שהוא בלשון תרנוס , חוריתא"ל לשון הלכנת פנים . ויזכו מדה צמדה לעתיד להבהקת וצחירות פנים כמבואר בפנים . אבל על "חסד הוא" לא מהרגס האונקלוס לשון חוריתא וק"ל :